

DRUŽINA

Pri družini je bistvo v tem, da imamo odrasle in otroke. Starši prenašajo vzorec iz svojega otroštva na svoje otroke. Družina nam zagotavlja tudi konkretne primere. Minimalna definicija je ta: skupnost odraslih oseb, ki skrbi za otroke. Družina prokreacije je taka, da si tu ustvarjaš svojo družino. Družina orjentacije je družina v kateri si se rodil in tam tudi živiš. Zakonska zveza je spolna in ekonomska zveza dveh partnerjev, ki jo priznavata onedva in njuna družbena okolica.

- endogamija je pravilo obveze znotraj določene družbene skupine (kaste, plemiške skupine...).
- eksogamija pomeni prepoved sklepanja zakonske zveze v okviru sorodstvene vezi (če imata dva isti priimek).

OBLIKE ZAKONSKE ZVEZE

1. monogamija poročita se moški in ženska.
2. poligamija pomeni, da imaš več zakonskih partnerjev
3. poliandrija pomeni mnogomoštvo. Če se ob rojstvu rodi več deklic kakor dečkov jih takoj pobijejo. To srečamo v tropskem podnebjju, ob Tibetu.

TIPI DRUŽIN

1. jederna ali nuklearna (sestavljena je iz staršev in njihovih otrok)
 2. razširjena to pa delimo na še na dva dela: - vertikalna (gre za tri ali več generacij - babica, dedek, ti)
- horizontalna (to je velika družina, pod katero streho živi več bratov s soprogami).

IZOBRAŽEVANJE IN ŠOLA

Vzroki za nastanek splošnega šolanja?

- **Industriizacija** veliko ljudi je šlo na delo v industrijo in zaradi tega so se morali naučiti tudi kakšnega poklica.
- **Urbanizacija** s poselitvijo mest in z odhodom staršev v službo, so otroci morali začeti hoditi v šolo.
- **Demokratizacija** če hoče neka oseba vladati ljudstvu mora znati vsaj brati in pisati.
- **Nastanek nacionalnih držav** sega v 19. Stoletje. V državah se uvede jezik, ta jeziki pa moramo prenašati na nov mlajši rod. Mladina se mora zavedati tudi svoje zavesti.

1. Funkcionalizem o šoli

- **Durkhem** v šoli se moramo naučiti solidarnosti ter pridobiti splošne vrednote. Počutimo pa se tudi, da smo pripadniki neke skupine.
 - **Parsons** je trdil, da je šola most med družino in družbo. Prehajamo k univerzalnim vrednotami. (Neki mali črni otrok pride v šolo v kateri jih učijo samo o znanih ameriških osebah. Ta mali otrok pa se mora privaditi temu novemu načinu in skoraj, da pozabiti tisto kar so ga nekoč učili doma).
 - **Davis & Moore** v šoli se učenci razporedijo v različne skupine. Če imaš čim boljši uspeh, boljši uspeh boš imel kasneje v službi. Trdi, da je šola tudi pokazatelj uspešnosti.
 - **Ivan Illich** njega je najbolj zanimal izobraževalni sistem. Napisal je tudi delo z naslovom DRUŽBA BREZ ŠOLE. Bil je kritik šolskega sistema. Otroke bi morali v šoli učiti samo spretnosti in verščine, ki jih bodo uporabljali še v nadaljnjem življenju. Te veščine pa nas bodo učili ljudje teh veščin.
 - **Apple** napisal je delo ŠOLA, UČITELJ, OBLAST. Ugotovil je, da šolski sistem oblikujejo 4. Struje.
1. **Neokonzervativci** njihove zahteve so bile, da naj bi ženske ostale doma za kuhalniki in da bi bili uspešni samo moški.
 2. **Neoliberalci** pa so trdili, da damo šole na trg, imamo prosto izbiro kam bomo vpisali svoje otroke v šolo. Kritizirali so tudi to, da imajo otroci preveč počitnic in da bodo na površju ostale samo boljše šole slabše pa bodo propadle.
 3. **Autoritarni populist** govorili so da se naj v šoli uči samo tisto kar je v skladu z biblijo.
 4. **Tehnični eksperti** to so določeni ljudje, ki pripravljajo posamezne teste in ves čas nadzorujejo delo v šolah.

• Šola in uspeh

- **Nell Keddie** je govorila, da družbeni sloj vpliva na učni uspeh.
- **Cicourel & Kitsue** govorila sta, da se razlikujemo po videzu in da to vpliva na oceno, ki jo dobiš v šoli.
- **Bernstien** najnižji sloj prebivalstva ima omejen sistem znakov. Iz višjih slojev prebivalstva pa imajo dobro dodelan sistem znakov.
- **Jensens** inteligenca na vpliva na naš učni uspeh.
- **Brooks** govorila je o kulturni deprivaciji (v šoli spoznavamo določene stvari).

Delo in prosti čas

Delo delimo na: **FORMALNO**, ki poteka v šolah, bankah, organizacijah in institucijah. Pri formalnem delu je pomembna zaposlitev, ki pa jo delimo na individualno (sam si zaposlen) in pa na kolektivno (več jih dela in več jih je zaposlenih).

NEFORMALNO DELO pa poteka izven institucij, delimo pa ga na tri vrste:

- samoprodukcija - individualna (če imaš doma kmetijo in kadar je treba ti pomagajo še sosede in ti jim potem to vrneš).
 - menjava dela poznamo delo na črno, ki poteka izven delovnega časa(to je delo za plačilo) in pa še drugo to pa je altruistično delo (mama, ki skrbi za dom in celo družino, za to delo na dobi plačano, dela iz svojega lastnega truda).
 - recipročno to je delo pri katerem si kmetje med seboj pomagajo.
1. Ekonomske institucije so socialne strukture, ki zagotavljajo proizvodnjo, ponudbo in menjavo. **Proizvodnja podjetij** združuje delo, kapital in tehnologijo skupaj.
- Tradicionalna menjava (ko ti nekdo nekaj da mu ti ob rojstnemu dnevu daš oz. vrneš ravno toliko kolikor ti je dala tista oseba).
 - Prisilna ta je značilna za suženjstvo v Sovjetski zvezi.
 - Trg bistvo je v tem, da smo svobodni in da sami odločamo o svojih odločitvah.

Brezposelnost poznamo jih več vrst: sezonska (odvisna je od vremena), strukturna (gre za razliko na trgu delovne sile med ponudbo in povpraševanjem) in pa še fikijska (to so prvi iskalci zaposlitve, ljudje ki še niso imeli službe).

2. **Tehnologija** je nek sklop orodij, tehnik, s pomočjo katerih snov predelamo v nek proizvod ali pa opravimo neko storitev. Poznamo več vrst tehnologije: obrtna, mehanizacijska in avtomatizacijska.

1. **Moč in boj v industriji** delavci so se organizirali v sindikate, v katerih si prizadevajo za boljše delovne pogoje, večjo plačo ter se pogajajo z delodajalci. Profesije imajo zbornice, poklici pa združenja.

Religija

1. Tipi naturalizma

- Enostavni supernaturalizem - srečamo v manjših predindustrijskih družbah. Ljudje teh družb vidijo v naravnih pojavih in predmetih silo, ki pozitivno ali negativno vpliva na njihovo življenje. Ta sila ni konkretna, brezoblična ter različna od duhov in božanstev.
- **Animizem** je varovanje v duhove in druga nadnaravna bitja. Ti duhovi bivajo v ljudeh, rastlinah, živalih in skalah. Duhovi imajo podobne lastnosti kot ljudje. Toteizem je posebna oblika animizma, to je verovanje v sorodstvo med člani določenega plemena.
- **Teizem** je varovanje v enega ali več bogov.
- **Sistem abstraktnih idealov** zanj je značilna izrazita usmerjenost, da bi dosegli moralne in duhovne čistosti človeka. Budizem je usmerjen k odrešitvi z odrekanjem in ustvarjanjem samodiscipline s pomočjo meditacije.

2. Tipi religioznih organizacij

- **Cerkev** je največja ima šolano duhovščino ter ogromno lastnine. Članstvo si pridobi že ob rojstvu.
- **Denominacija** se je razvila iz sekte. Srečamo jo lahko v Ameriki ter ima veliko članov. Premoženje dobi od vernikov, ki prihajajo iz višjega sloja ter imajo tudi duhovščino.
- **Sekta** pojavile so se v 30-ih letih med črnimi američani. To so majhne skupine, ki ne trajajo dolgo časa, če pa se obdržijo pa se razvijejo v denominavijo. Varujejo v boljšo prihodnost, člani so iz nižjega sloja prebivalstva ter imajo kar nekaj bogastva.
- **Kult** je najmanjša organizacija in je zelo kratkotrajna. Ima svojega voditelja ter je zaprtega tipa. V to organizacijo sprejmejo samo prebivalstvo višjega sloja.
- **Militeristična gibanja** privablja ljudstvo iz nižjih slojev ter jim obljublja boljšo prihodnost.

Etnične skupine

- **Etnična identiteta** začeti se moraš zavedati samo podobe, pripadnosti ter solidarnosti. So psevdosorodstvene, kar pomeni da v resnici nismo sorodni.

1. **Razvoj etničnih skupin**

- Neevropski to so domorodna ali naravna ljudstva, ki jih srečujemo po celem svetu (Avstralija, Afrika).
- Evropski v srednjem veku so imela ljudstva lokalno zaves nad ozemljem. Na to je bil narod v kapitalizmu(zavedati so se začeli jezika, običajev, zgodovine ter ostale kulture).